

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din
Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

SCLOVENECE

Cek. račun: Ljubljana št. 10.630 in 10.349 za inzerate; Sarajevo št. 7563; Zagreb št. 39.011; Praga-Dunaj 24.797
Uprava: Kopitarjeva ulica šte. 6.

Telefoni uredništva in uprave: 40-01, 40-02, 40-03, 40-04, 40-05 — Izhaja vsak dan zjutraj razen ponedeljka in dneva po prazniku

Nov val oboroževanja (Misli k monakovskemu miru)

Ko sta si francoski in angleški ministrski predsednik Daladier in Chamberlain po monakovski konferenci, ki je dne 30. septembra narokovala Češkoslovaški odstop ene petine državnega ozemlja, pred francoskim in angleškim parlamentom oprala roke, češ da sta rešila svetovni mir, nista povsod naletela na odobravalno razumevanje. Nikogar ni bilo, ki bi jima bil oporekal zasluge, da sta človeštvu prihranila grozote nove vojne. To je res. Toda vsi niso odobravalni načina, kako sta mir reševala, in še vedno je ostalo odprto vprašanje, če morda nista Anglija in Francija imeli drugih, prav tako učinkovitih sredstev, s katerimi bi bili dosegli isti uspeh, pri tem si pa pred vestijo človeštva ohranili neomadeževano čast, da sta držali besedo, dano mali državi. Čestitke, ki jima zdaj še prihajajo, postajajo tem bolj redke, čim bolj se oddaljujemo od tistih dni na koncu septembra in čim bolj dobivamo pregled dogodkov, ki so takrat s strašno burjo drveli mimo Evrope. Zdi se nam, da prihaja za obe, za Anglijo prav tako kakor za Francijo, doba bolečnega prebujanja iz težkega sna, ko se s čustvi strahu nad storjenim grehom vedno bolj meša zavest, da ga je treba popraviti in da je treba storiti trdne sklepe, da se kaj podobnega ne bo več pripetilo.

Kakšen pomen naj bi pa sicer imel krik po pospešenem oboroževanju, ki je hkrati zgrabil angleški in francoski narod, ko je v njegovih grlih komaj usahnilo hvalečno vzklikanje, da je bil rešen mir s pomočjo češkoslovske žrtve? Ali francoski in angleški narod, ali francoska in angleška vlada res ne verjameja v trajnost monakovske mirovne pridobitve? Komaj se je angleški ministrski predsednik vrnil nazaj v London in tamkaj navdušeno vihtel po zraku od Hitlerja in njega samega podpisano listino, v kateri si Anglija in Nemčija druga drugi obljubujeta, da se nikdar več ne bosta vojskovali, je že sledila seja vlade, na kateri so bili sprejeti daljnosežni sklepi. Ustanovljeno bo po zgledu zadnje svetovne vojne novo ministrstvo za narodno obrambo, katerega naloga bo, da združi v en sam zedinjen napor narodno-obrambne naloge ministrstva za industrijo, ministrstva notranjih zadev in ministrstva za delo. Parlamentu bo predložen zakonski osnutek, s katerim hoče Anglija uvesti obvezno vojaško službo po zgledu ostalih evropskih držav. Letalsko ministrstvo je dobilo nova zaupna navodila, da bo moglo zgraditi celo vrsto novih tovarn za letala in letalske motorje, tako da bi moglo v najkrajšem času razpolagati z novimi tisoči in tisoči letal ter z novimi tisoči in tisoči protiletalskih topov. Vojna mornarica je dobila nalog, da zgradi celo vrsto bojnih edinic. Po deželi bodijo agenti vojnega ministrstva, ki nabirajo prostovoljce za pilotsko službo. Ves angleški narod je zajelo vojno vzdušje, iz katerega slišimo vedno bolj in bolj glasno klic po novem, mrzlično hitrem oboroževanju. Čemu? Ali je torej res, kar so nekateri časopisi namigovali, da je bila Anglija v zadnji evropski krizi zaradi tega tako ohlapna, ker se je zavedela na podlagi poročil vojnih strokovnjakov, da glasu diplomacije ne more podpreti z zadostno oboroženo silo, s takšno, ki bi protivniku dala misliti in bi ga odvrgla od njegovih namenov? Ali je res, kar so časopisi poročali, da je nemški zunanji minister angleškemu veleposlaniku v Berlinu siru Nevillu Hendersonu, ki je na koncu septembra prišel k njemu gozdit, da bo Anglija podprla Češkoslovaško, v obraz povedal, da tega ne verjame, ker ima točne informacije, da tega ne more storiti? Potemtakem je sedanje značilno novo razpoloženje v Angliji izraz splošnega spoznanja naroda in vlade, da je bil mir v Monakovem drago kupljen in da bi bil mnogo cenejši, če bi bila Anglija pravočasno opustila sanjarjenje MacDonaldovega režima in bi si bila pravočasno oskrbela oboroženo silo, s katero bi bila v danem trenutku lahko mir branila brez prelivanja krvi. Kar je zamujenega, je treba popraviti. To govori iz vrvenja angleške javnosti in iz delovanja angleške vlade. Popraviti, in sicer hitro popraviti. Čas ne čaka. Churchill je ta novi val posnel v zgodovinske besede, ko je nedavno dejal: »Strašna katastrofa se je zrušila na nas. Mi se moramo oborožiti. Tega se vsi zavedamo. Anglija bo prevrgla stoletja staro izročilo in bo vpeljala obvezno vojaško službo za vse državljane. Anglija se bo z najhujšim naporom postavila na noge. Toda orožje samo še ne zadostuje. Podpreti ga je treba s silo ideje. Ali je to poziv na vojno? Ne, nikakor ne. Nasprotno, to je danes edino jamstvo, da se bo mir ohranil!«

Nekaj podobnega doživljamo tudi v Franciji. Francoski narod ima preslavna izročila o svoji časti, da bi bil mogel v hipnem navalu malodušja pozabiti, da september leta 1938 ni častno zapisan v njegovi slavni zgodovini. Ko so odzvenele opravičilne besede ministrskega predsednika Daladiera, se je Franciji vrnil pogled na resnično stvarnost. Stvarnost pa je ta, da Francija, zapeljana od fantaziranja ljudske fronte, ki je tri leta razkrojevala njeno narodno dušo, ni bila pripravljena, da bi bila mogla svojo besedo držati. Iz francoskega parlamenta prihajajo zdaj mučna razodetja: nimamo letal, nimamo letalskih tovarn, nimamo protiletalskih topov, vse je zastarelo, vse manj vredno. Beseda diplomatov se ni imela na glaslanjati, da bi bila mogla rešiti čast države

Beck ni uspel Podkarpatsko Rusijo so hoteli razkosati na 3 dele Romunski kralj nenadno povabljen v London

Bukarešta, 20. oktobra. TG. Francoska agencija Havas poroča v Parizu, da se razgovori med romunskim kraljem in poljskim zunanjim ministrom Beckom v glavnem stanu vojskarskih vaj v Galacu niso tako končali, kakor je Beck pričakoval. Romunija je precej jasno izpovedala svoje stališče, da z nezaupanjem gleda na vsako možnost, ki bi njeno madžarsko sosedo povečala in okrepila, dokler iz Budimpešte ne pridejo jasna jamstva, da Madžarska večje moči ne bo izkoristila proti Romuniji. Polkovnik Beck je od svoje strani dajal zagotovila, ki naj bi Romunijo v tem pogledu pomirila. Toda romunski kralj je bržkone obljubil polkovniku Becku, da če Romunija ne bo podpirala svoje poljske zaveznice pri njenem stremeljenju, da se reši podkarpatsko vprašanje na radikalen način v korist Madžarske, vendar tudi nič ne bo storila, kar bi poljsko vlado oviralo pri zasledovanju tega cilja. Poljska naj to vprašanje razčisti z velesilami, ki so na monakovski konferenci prevzele ureditev češkoslovskega vprašanja. Zato, tako piše Havas, je tudi zelo težko prerokovati o bodočih odnosih med Poljsko, Romunijo in Madžarsko, dokler ne bodo objavljene dobesedne Beckove ponudbe in tudi jamstva, ki jih je Madžarska voljna dati Romunom.

Na uradnem mestu potrjujejo, da je romunski kralj Karel sprejel povabilo od angleškega kralja, naj uradno obišče angleški kraljevski dvor, in da se bo povabilu tudi odzval. Romunski kralj potuje v Anglijo prihodnji mesec. Budimpešta, 20. oktobra. TG. Associated Press javlja, da poljski zunanji minister svojega cilja v Romuniji le ni dosegel. Predložil je Romuniji ne priključitev Podkarpatske Rusije k Madžarski, marveč delitev te dežele v tri kose, med Poljsko, Madžarsko in Romunijo. Madžari so ta predlog z navdušenjem sprejeli, toda romunski kralj Karel se v triurnem razgovoru z Beckom le ni dal omejit, da bi se za ta načrt zavzel, marveč je bil polkovnik Beck z lepimi besedami odpravljen, češ da Romunija ne bo storila ni-

česar, kar bi Poljski škodovalo in da bo Romunija sprejela rešitev, ki jo bodo predložile monakovske velesile.

Beck od Čehov noče ničesar več

Bukarešta, 20. oktobra. AA. DNB: V izjavi, ki jo je dal poljski zunanji minister Beck časnika, je poudaril med drugim, da Poljska ne zahteva nobenega ozemlja več od Češkoslovske, da so odnosi med Varsovo in Prago sedaj spet normalni in da je odšel na željo poljske vlade v inozemstvo z namenom, da spozna stališča posameznih vlad glede na poslednje dogodke, in je v ta namen najprej obiskal zaveznisko Romunijo.

Zakaj se Poljska boji peščice Rusinov v Podkarpattju

Varšava, 20. oktobra. TG. Prave namene Poljske s Podkarpatsko Rusijo, ki se poljska vlada tako trudi, da bi jo odtrgala Češkoslovaški in jo priključila Madžarski — zaradi skupnih mej — je odkril tukajšnji »Warszawski Dziennik Narodowy«, ki piše: Poljska je mnenja, da je neobhodno potrebno, da dobi skupne meje z Madžarsko. Kajti mnogo bolj je zanjo, da pride Podkarpatska Rusija pod Madžarsko, kakor pa da začne igrati vlogo ukrajinskega Piemonta in postane središče separatistične zarote za vse Ukrajince, ki bi bile naperjene predvsem proti poljskim koristim. Poljska zahteva skupne meje z Madžari s stališča svojih lastnih koristi.

(Temu je treba pripomniti, da živi v Podkarpatski Rusiji vsega okroglo pol milijona Ukrajincev, medtem ko jih živi na Poljskem skoraj 7 milijonov. Poljska se boji, da ne bi samostojnost pol milijona Ukrajincev vplivala razkrojevalno na 7 milijonov Ukrajincev na Poljskem, kjer nimajo nobene narodnostne zaščite in so izpostavljeni naravnemu raznarodovanju.)

Monakovo - Varšava - Galac Mrzlična pogajanja okrog Podkarpatske Rusije

Praga, 20. okt. b. Živahna diplomatska borba se je razvila v zadnjih 24 urah ob meji Češkoslovske in Madžarske. To vprašanje je trenutno na višku interesov petih držav, ki se pogajajo v tej zadevi v Monakovem, Varšavi, Galacu in Budimpešti.

Eno izmed najvažnejših posvetovanj je vsakakor monakovsko, ki se vodi med nemškim zunanjim ministrom von Ribbentropom in češkoslovaško delegacijo, ki jo vodi predsednik češkoslovske vlade dr. Tiso. Pogajanja so trajala zelo dolgo in so bila tu in tam za kratek čas prekinjena. Najprej so se razgovori vodili v Führerhausu, nato pa v hotelu »Štiri letni čas«. Nemčijo so zastopali von Ribbentrop, generala Keitel in Bodenschaacht ter Göringov adjutant. Za časa pogajanj je bil von Ribbentrop v stalni telefonski zvezi z državnim kanclerjem Hitlerjem, preden pa se je prišel razgovorjati s slovaškimi ministri. Je imel von Ribbentrop dolgo konferenco s Hitlerjem. Slovaški in podkarpatski ministri so dali von Ribbentropu razumeti, da bodo zavzeli lojalno stališče do Nemčije, pričakujejo pa, da bo ona zavrnila madžarske zahteve. Izidi snočnih posvetovanj niso znani, dasiravno je delegacija že ponovno zapustila Monakovo in se vrnila čez Avstrijo skozi Dunaj v Bratislavo, kamor je danes prispela.

Druge središče važnih pogajanj pa je Varšava, kamor je večerj z letalom prispel zastopnik slovaške ljudske stranke in glavni urednik »Slovakia Sidor«. On ima nalogo, da se seznani s poljskim stališčem in da obrazloži slovaško stališče do madžarskih zahtev. Sidor je bil po prihodu sprejet od namestnika zunanjega ministra Szebecka in se še vedno mudi v Varšavi, kjer pričakuje povratka zunanjega ministra Becka iz Romunije.

Tretja važna pogajanja se pa volijo v Galacu, kjer prisostvuje romunski kralj Karel namestvom svoje armade in kamor je prišel poljski zunanji minister Beck. Sestanku kralja Karla in Becka pripisujejo velik politični pomen. Z zadovoljstvom so sprejeli tukajšnji politični krogi Beckovo izjavo, ki jo je dal romunskim časnikarjem, da Poljska zasedbo tešinskih oblasti nima nobenih teritorialnih zahtev več in da bodo poljski odnosi s Prago odslej normalni. Z nezaupanjem pa spremljajo Beckovo delovanje glede madžarskih teženj na Podkarpatsko Rusijo. Značilno je, da je istočasno, ko je Beck odšel v Romunijo, odpotoval v Budimpešto šef kabineta v zunanjem minist-

in njene slovesno dane besede. Zato ni čudno, da je tudi v Franciji, v katere zgodovini je bila od sedaj vsaka stran čista, mirovni eksploziji ob zaključku monakovske konference sledila druga eksplozija vsenarodne volje po oboroževanju. To ni istovetno z gonjo za vojno. Ne, to je samo izraz spoznanja, da mora biti narod stvarno močan, enakovreden drugim, če hoče, da bodo za diplomatskimi mizami njegovo mirovno besedo spoštovali.

Navedli smo dve značilni posledici zadnjih dogodkov. Iz njih je mogoče razbrati tudi njihovo pravilno oceno. Za one pa, ki imajo bistre oči, se v njih odkrivajo — sicer v še nejasnih, skoraj bi rekli podzavestnih oblikah — nove smeri, po katerih se bo razvijala zunanja politika Evrope.

Knez Arsen, oče kneza namestnika Pavla, ki je v Parizu umrl in katerega truplo bodo prepeljali v Jugoslavijo, da bo počivalo v grobnici Karadjordjevičev na Oplencu.

stališče slovaške vlade in slovaškega naroda glede madžarskih zahtev. Poslanec Sidor ostane še danes v Varšavi, da se o istem vprašanju porazgovori tudi z zunanjim ministrom Beckom.

Praga, 20. oktobra. TG. Minister Durčanski se je iz Monakovega vrnil v Bratislavo, medtem ko je minister Barčinski odpotoval neposredno v Prago, da obvesti vlado o razgovorih v Monakovem. V poučenih krogih menijo, da so ti razgovori razčistili položaj tako, da bo mogoče začeti nova neposredna pogajanja z Madžari.

CSR je odpovedala pakt s Sovjeti

Rim, 20. okt. b. Iz Varšave poročajo, da je čsl. poslanik v Moskvi izročil namestniku sovjetskega komisarja za zunanje zadeve Potjomkinu noto češkoslovaške vlade, s katero odpoveduje pakt o vzajemni pomoči, sklenjen 16. maja 1935 med Češkoslovaško in sovjetsko Rusijo. V noti poudarja čsl. vlada, da sprememba političnih in teritorialnih razmer sil CSR, da se odpove svoji dosedanj organizaciji v zunanji politiki.

Spopad na česko-nemški meji 5 Čehov mrtvih

Berlin, 20. oktobra. TG. Nemški uradni poročevalni urad javlja, da je davi prislo na novi česko-nemški meji pri Ciskovicah južno od Teplic-Schönnau na nemškem ozemlju do kravega spopada med Čehi in nemškimi obmejnimi četami, pri katerem je bilo na česki strani pet mrtvih, na nemški strani pa samo eden lažje ranjen. Nemški vir pravi, da se je spopad zgodil takole: Davi okrog 10 ure je vdrl čez mejo kakšnih 50 Čehov, ki so bili preoblečeni v vojake in ki so hoteli v Ciskovicah potrgati nemške zastave in Hitlerjeve slike. Nemski cariniki in obmejno vojaštvo so Čeha napadli z revolverji in puškami ter jih odbili. Pri tem je padlo 5 Čehov. Takoj nato se je sestala nemško-česka komisija, ki bo krvavi spopad preiskala in določila odgovornost zanj.

„Dunaj — most nemštva proti jugovzhodu“

Zanimiva razglabljanja dunajskega lista
Na Dunaju ustanove dijaško središče za jugovzhodno Evropo

Dunaj, 20. okt. TG. Tukajšnja »Wiener Zeitung«, piše, da bo Nemčija v okviru svoje svetovnega pomirjevalnega delovanja prisodila Dunaju posebno poslanstvo, namreč nalogo, da »oskrbuje jugovzhod« (Betreuung des Südostens). Do priključitve Avstrije k Nemčiji je bilo na Dunaju ustanovljenih cela vrsta mednarodnih organizacij — na pobudo vladajočega inozemstva in s tujo denarno pomočjo — s katerimi so hoteli vzgojiti tako imenovane »avstrijskega človeka«. Te organizacije pa so bile izrecno naperjene le proti nemški državi in njenemu vplivu. Nekdanja »domovinska fronta« in njena »Kulturna zveza« so bile s temi organizacijami v tesnih stikih. Danes pa mora Dunaj zopet postati »nemški most proti jugovzhodu«. Zaradi tega bo postalo nujno, da se one mednarodne organizacije, ki imajo opraviti z jugovzhodom, podprejo in poživijo. To nalogo bo moral prevzeti Dunaj. Stevilne zveze, ki jih ima jugovzhod z Dunajem še iz časov avstro-ogrske monarhije, bo treba obnoviti in izkoristiti. Skoraj v vsaki jugovzhodni državi obstajajo odgovarjajoče organizacije, ki so si stale nalogo, da bodo pospeševale negovanje in stalnih stikov z Nemčijo. Če se bomo na njihovo pomoč opirali, se nam bo posrečilo, da bomo tudi na kulturnopolitičnem polju Nemčiji pripomogli do tiste veljave, do katere ima po svoji zemljepisni legi pravico. Nemška zunanja politika — odkar jo vodi narodni socializem — se sploh rada poslužuje takšnih mednarodnih organizacij, izmenjavanja časopisja, medsebojnih obiskov in posebno iz-

menjave dijaštva. Delo v teh ustanovah bo zelo uresničilo mednarodno pomirjenje.

List javlja nadalje, da bo nemška vlada na Dunaju ustanovila in organizirala veliko dijaško središče za vse dijače, ki prihajajo iz jugovzhodne Evrope. Gospodarski položaj Dunaja, ki obvlada vso jugovzhodno gospodarstvo, bo nemška vlada še okrepila s tem, da bo Dunaju dala še kulturno politične naloge z ustanovitvijo posebnih kulturno političnih in zunanje političnih ustanov.

Nova čsl. zunanja politika naviezana na Nemčijo

»Pritomnost«, ki se je doslej odločno zavzemala za češkoslovaško orijentacijo s Francijo in Anglijo in je v svo odločnosti nastopala proti nemškemu narodnemu socializmu, objavlja med drugim tudi naslednje misli: Naši bivši zavezniki so nam povsem onemogočili, da še nadalje vodimo politiko prijateljstva z njimi, pa je tudi ne bomo vodili. Naša nova zunanja politika bo priključena sedanjemu položaju in bo upoštevala samo koristi naše države. Nemčija je naš največji sosed in moramo sedaj najti »modus vivendi« s njim. Po septembrskih izkušnjah bomo iz političnih razlogov stali na skupni črti z Italijo in Nemčijo. Tudi na gospodarskem polju mora odslej Češkoslovaška sodelovati z Nemčijo, kateri bo morala prodajati in od katere bo kupovala, toda ne idej, temveč samo blago.

Angleži časte Mater božjo

Starodavna Marijina božja pot, ki je bila zatrta, se znova obnavlja

Starodavna angleška prerokba se glasi: »Kadar se Anglija vrne v Walsingham, takrat se Mati božja vrne v Anglijo.« Ta prerokba pomeni, da je nekdanji angleški kralj Walsingham bil središče Marijinega čiščenja. Kakor veli stara legenda, je nekdanji grof Norfolk v kraju Walsingham živel pobožna deklica Richeldis. Ta je leta 1066 imela prikraden, v kateri je deklica videla hišico svete Drušine v Nazaretu. Ko se je za to zvedelo, so ljudje tamkaj takoj zgradili kapelico. Ta kapelica v Walsinghamu je kmalu zaslovela kot nekak »Novi Nazaret«. Zraven tiste kapelice so v teku 15. in 14. stoletja zgradili dva velika moška samostana. Z vseh strani katoliškega sveta so takrat začeli romati romarji h kapelici v Walsingham. Med pobožnimi romarji so bili tudi angleški kralji Edvard II., Edvard III., Rihard II., Henrik VII. Celo pozneje glasoviti Henrik VIII. je v mlajših letih poromal semkaj bosonog ter se Mariji priporočal za svoje otroke. To je bilo leta 1511. Tudi Erazem Rotterdamski je tukaj zapustil krasno molitev k Materi božji.

Ko pa se je kralj Henrik VIII. ločil od svoje prave zakonske žene ter je hotel vzeti za ženo drugo, zaradi česar se je ločil tudi od katoliške cerkve, je začel katoličane hudo pre-

ganjati. Takrat so tudi za cerkvico Matere božje v Walsinghamu nastopili težki časi. Henrik VIII. je ustanovil novo anglikansko cerkev, ki je njen poglavar bil on sam, nova cerkev pa njegovo orodje kot državna cerkev. L. 1538 je anglikanski škof Latimer dal čudodelno sliko walsinghamске Marije javno sezgati, da bi tako uničil Marijino čiščenje na Angleškem. Več ko sto let na Angleškem ni bilo niti govora o tej nekdanji tako sloveči Marijini božji poti.

Konec 19. stoletja pa je neka gospa kupila tisto staro kapelico v Walsinghamu. Poslej so tjakaj začeli zopet vreti romarji, in sicer ne le katoličani, marveč tudi Anglikanci sami. Anglikanci, ki časte Marijo, se imenujejo anglo-katoličani. Ti so v Walsinghamu zgradili lepo cerkev, kjer poslušajo lepe govore o Mariji. Kajpada se tudi katoličani ne dajo prekositi v čiščenje Matere božje od krivoverških bratov. Se letos so katoličani priredili tjakaj veličastno romanje, ki se ga je udeležilo več ko 10.000 romarjev, samih mladih katoliških Angležev. Angleška mladina roma sedaj k Mariji. Tisto romanje je vodil sam westminsterški nadškof kardinal Artur Hinsley. Tako se Anglija vrača v Walsingham.

Osemdeset let stara ženska osleparjena za 4 milijone dinarjev

Na Holandskem imajo sedaj nenavaden škandal, pri katerem je bila zaradi svojega dobrega srca in svoje neskušnosti žrtev 81 let stara gospodična. V mestu Ginneken v severnem Brabantu živi 81 let stara gđ. Kessler. Nekega dne sta se znala pridobiti za njeno zaupanje dva sleparja, oče in sin, ki sta jo v slabem letu dni opoharila za blizu 200.000 holandskih goldinarjev, kar v našem denarju pomeni več ko 4 milijone dinarjev, ker holandski goldinar velja skoraj 24 naših dinarjev.

Lansko leto meseca novembra je prišel v stanovanje gospodične Kessler mlajši slepar ter ponudil naprodaj dve ničvredni slikariji. Izdajal se je za revnega slikarja in gospodični opisoval svojo bedo. Gospodična Kessler je povsod znana zaradi svoje milosrčnosti ter darežljivosti revnim. Tako jo je mladi slepar takoj ob prvem obisku opoharil za več sto goldinarjev. Slikarjema besedičenju je staro damo tako pretreslo, da je sklenila temu revcu temeljito pomagati na noge. Mladi slepar je seveda še prišel h gospodični, nakar je stara ženica sklenila žrtvovati več tisočakov goldinarjev za mladega slikarja, da si

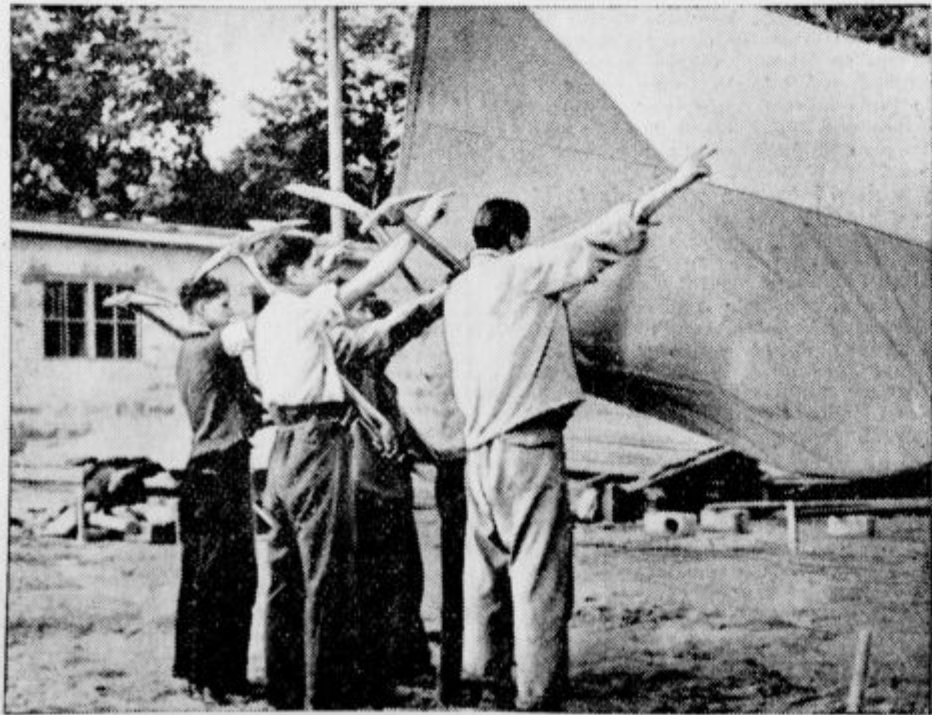
Ko bi Rooseveltovka postala predsednica Združenih držav

Amerika je sedaj že nekoliko pozabila razburjenje zunanje dogodke ter se je začela zopet pečati z domačimi opravili. Najbolj pereče domače vprašanje je sedaj v Ameriki, kdo bo prihodnji predsednik Združenih držav. Vsi se sprašujejo, ali bo Roosevelt tretji kandidiral. Tega si doslej še ni upal storiti noben predsednik. Tudi Roosevelt tega najbrž ne bo storil, dasi je med ljudmi nepopisno priljubljen, kakor prej že dolgo nihče drugi ni bil. Da bi pa ne izgubili predsednika Roosevelta, so nastali v tem oziru že kaj čudni predlogi. Tako je neki list, ki izhaja v Texasu, prinesel članek, naj bi namesto svojega moža kandidirala za predsednika njegova žena. Čeprav ta predlog ni resen, je vendarle zanimivo, kako človek svoj predlog utemeljuje. Tako pravi:

Upamo, da se bodo evropski vladarji do ženske vladarice Amerike obnašali kot popolni kavalerji ter govorili z njo ne bodo glasno robnili, marveč govorili tiho, kakor se v salonu spodobi... Kakor rečeno, tega predloga sicer nihče ni vzel za res, vendar so tudi v Beli hiši v Washingtonu brali članek ter se v krogu predsednikove družine o tem menili. Roosevelt je prinesel opoldne tisti list h kosilu. Povedal je, kaj list piše, nakar je dejal: »Jaz za svojo osebo sem kar za to kandidatur! Kaj pa vi drugi pravite?« Vsi so se smejali, oglasil pa se je resnega obraza mali vnuk, sinček Rooseveltovega sina Jimmija: »Če stara mama postane predsednica, se v tej naši hiši ne bo nič predrugačilo.«

60 ton tobaka zgorelo

V francoski tobačni tovarni v Chateauroux je v noči na 19. oktober nastal požar, ki je uničil vso tovarno z vsemi njenimi zalozami in stroji. Zgorelo je 5 nadstropje visoko poslopje, ki je bilo 110 metrov dolgo ter 30 metrov široko. S poslopjem vred je zgorelo 600 ton tobaka in skoraj vsi stroji za izdelovanje cigaret. Cloveških žrtev pa oženj ni zahteval. Škode je najmanj 30 milijonov frankov.

Čehi so ustanovili delavske bataljone. Na sliki skupina novih članov prisega svoji zastavi

V Newyorku imajo nov policijski škandal

Ves Newyork govori sedaj o novem škandalu, ki zadeva brooklynsko policijo. Guverner je že pred daljši časa postavil posebnega preiskovalca, ki je raziskoval razne povere, ki so jih zagrešili nekateri člani brooklynske policije. Pretekli torek pa je nenadno prišel v uradno poslopje brooklynske policije newyorkski policijski predsednik v družbi več visokih policijskih uradnikov ter začel iskati različne akte. In se je izkazalo, da manjka velik del policijskih aktov. Med drugimi manjkajo zapiski o zaslišanju 7200 zaprtih. Guverner države Newyork je takoj velel nvesti naglo sodno preiskavo, obenem pa je postavil novega državnega pravdnika, ker je dosedajni državni pravdnik osumljen, da je zapleten v korupcijo.

Policijski škandal v Marseillu

Razmere v največjem francoskem pristanišču nikakor niso dobre, kakor dokazuje uspeh preiskave, ki jo je začel francoski notranji minister zoper ondotočno policijo. Izkazalo se je, da so vodilni policijski organi v tesni zvezi z različnimi nočnimi zabavišči, katere bi morali nadzirati. Francoska vlada je po vsej državi prepovedala tako imenovane loterijske aparate, ki so bili postavljeni po gostilnah in zabaviščih, kamor so pijani in tudi trezni lahkomišelniki ljudje metali svoje denarje. Ti aparati pa soje povsod po Marseillu. Nekega dne je policija res napravila veliko racijo na te aparate, toda izginili so nekaj ur prej, preden je policija prišla gledat za njimi. Ko je policija prenehala iskati, so se aparati takoj spet pokazali na dan. Nekemu Francozu je bilo v hotelu ukradenih 2000 frankov. Ukradla mu jih je neka ženska in policijski uranik je velel prinesiti slike najbolj znanih hotelskih tatic, da bi jo okradeni spoznal. Na vpogled je mož dobil vse slike, samo tiste ne, ki ga je bila okradla. Njeno sliko so pozneje našli skrito v pisalni mizi tistega uradnika. Prvi je bil odstavljen načelnik uravnotežene oddelka tamkajšnje policije, z njim vred pa mnogo drugih uradnikov, ki so razkošno in bogato živeli, dasi niso imeli takih dohodkov. Vsi so obdolženi, da so bili v stikih s prepovedanimi hišami ter da so mladolena dekleta izrabljali ter jih pošiljali v javne hiše.

Šoferji in kolesarji se ne bodo smejali

Šef nemške prometne policije general Daluege je za cestni promet izdal nove silo ostre določbe, ki poidejo marsikateremu avtomobilistu in kolesarju na živce. Že doslej so bila cestna določila zaradi varnosti prometa zelo ostra. Policija je imela natančna navodila, kako naj nadzoruje cestni promet. Zdi se pa, da vsa strogost ni dosti zalegla in da je bilo še vedno dovolj prometnih nesreč. Zato so ne-

Stavka na vrhu stolpa: Tako bi se lahko imenovala ta slika. Krovec, ki je pokrival stolp mestnega magistrata v mestu Madison, se je sprl z županom zaradi plačila. Za kakih 5000 dinarjev našega denarja sta bila vsakebi. Da bi župana prisilil do izplačila, je krovec zlezal na vrh stolpa ter sedel na »špicco«. Izjavil je, da ne gre prej doli, preden mu župan ne ugodí. Tako je krovec dobil, kar je zahteval.

Na Nemškem je 10 milijonov radijskih naročnikov

Dne 1. oktobra letos je bilo v Avstriji že 645.389 radijskih naročnikov. Brez sudske Nemčije je bilo vsega skupaj na Nemškem tega dne 10.398.066 radijskih naročnikov. V Nemčiji je bil prvi milijon dosežen dne 31. decembra leta 1925, peti milijon je bil dosežen 31. decembra leta 1935.

Spomenik francoskim materam so postavili v Parizu ter ga bodo odkrili 23. oktobra ob navzočnosti predsednika republike

Češka vasica Ivan v središču svetovnega dogajanja

Kakih 20 kilometrov južno od Brna na Moravskem leži vasica, ki se imenuje Ivan. Da je ta vasica sploh kje na svetu, tega niti večina češkoslovaških državljanov ni vedela. In vendar je ta kraj postal skoraj slaven v tistem času, ko so nemške čete zasedale dotlej češke kraje. Mala vasica je namreč postala predmet velikih diplomatskih prizadevanj in vojaških pohodov. S to vasico se je ukvarjal veliki nemški generalni štab ter konferenca veleposlanikov v Berlinu.

V vasici je bila ob času, ko so nemške čete stopale čez češko mejo, mala češka vojaška po-

sadka. Ko so nemške čete prišle do tiste vasi, se češka vojaška posadka ni umaknila iz vasi, nakar je nemško poveljstvo Čehom sporočilo, da bodo nemške čete zasedle tudi to vas. Češko poveljstvo je ugovarjalo, češ da nima takega ukaza, da bi se od tukaj umaknilo. Nemško poveljstvo je vztrajalo pri svojem, nakar so se morali Čehi tudi iz te vasi umakniti in so vas zasedli nemški vojaki. Je pa to čisto češka vas.

Zato je nemško poveljstvo, ki je izvršilo le ukaz svojih nadrejenih poveljstev, poslalo protest češke posadke na višje poveljstvo. Nekaj ur kasneje je od višjega nemškega poveljstva prišel ukaz, naj se nemške čete umaknejo iz vasi Ivan, kar se je takoj zgodilo in so vas znova zasedli Čehi. Drugi dan pa je prišlo novo nemško povelje, nakar so nemške čete znova zasedle vas in so Čehi morali oditi. Posadka se je tako vnovič spremenila, nakar je sledil nov češki protest, ki je šel v Berlin. Iz Berlina je nazadnje prišel zadnji ukaz, naj se nemške čete umaknejo iz vasi Ivan, ki spada pod Češko. In mala vasica je ostala češka. Zopet so Nemci odkorakali, zopet so Čehi vkorakali.

Prav gotovo ta mala češka vasica v sto letih ni doživela toliko razburjenja, kolikor ga je bila deležna tiste hude dni enega samega tedna.

Letalo na avtomobilski cesti

Dne 18. t. m. se je iz Berlina v London v letalu vozil angleški lord Apsley. Lord je imel kajpada svoje letalo, ki pa je blizu Magdeburga moralo zasilno pristati, ker je motor začel nagajati. Lord je daljši časa iskal, kje je kako letališče. Ker pa letališča nikjer ni našel, je sklenil spustiti se kar na široki avtomobilski cesti. Na teh cestah pa je zlasti opoldne velik promet, tako da je tisto pristajanje bilo silo nevarno ne le za letalo, temveč tudi za vozeče avtomobile. K sreči pa je sluga, ki straži pri bencinskem napajališču v bližini, zapazil letalo, ki se spušta vedno nižje. Zato je s svojimi signali takoj ustavil ves avtomobilski promet na cesti, nakar je letalo srečno pristalo. Ko je bila malenkostna okvara v motorju popravljena, je stražar znova zaprl cesto, nakar se je letalo na prazni cesti lahko dvignilo in srečno odletelo.

Toženi in priča v zaporu prespala pijanost

Policijsko sodišče v danskem mestu Horsens je obravnavalo zadevo nekega šoferja, ki je pred nekaj dnevi pijan vodil avto ter se v pijanosti zaletel v drugo vozilo. Obtoženec je bil poklican pred policijsko sodišče, kamor se je pripeljal v avtomobilu. Ko so ga poklicali, da bi bil zaslišan, je bil tako pijan, da ni mogel niti govoriti. Policija ga je takoj vtaknila v zapor, ker se je na policijo v avtu pripeljal in ga je vodil pijan. Nato so zaslišali pričo, ki naj bi obremenil obtoženega šoferja zaradi onega karambola. Toda priča je bil tako pijan, da se je kar gugal. Policija pa je ugotovila, da se je priča tudi pripeljal v avtomobilu k zaslišanju ter da je avto sam šofiral, dasi je bil pijan. Zato so tudi pričo poslali v zapor, kjer je z obtožencem skupaj prespal pijanost.

»O jej! Goro sva zamenjala!«

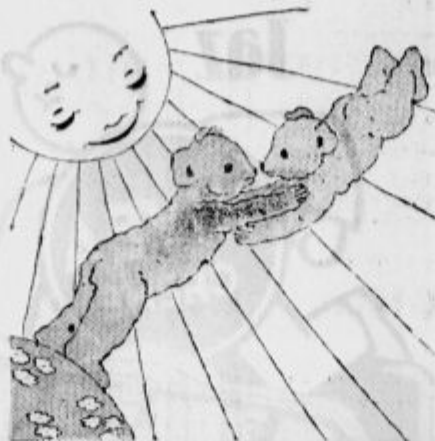
Konči Ahačič:40

Bumček in Bunkica

Zdaj mu je že čisto blizu in že sliši: »Bunkica, sestrice, nič se ne boj! Saj te prestreže Bumček tvoj!«

Vsa vesela je Bunkica v srcu, ko sliši te besede, še vse bolj kakor je bila vesela takrat, ko je bila kraljica. Nasmeje se in razprostre roke, da bi Bumčka končno objela... tedaj se pa zbudi in odpre oči...

Konec osmega poglavja.

Mali oglasi

Službodobe

Najemnika
solidnega in postenega, za 22 orolov posestva (od tega 10 orolov gozda), 15 minut od postaje Poljane - sprejemem. Event. bi posestvo tudi prodal. Ponudbe v upravo »Slovenec« pod »Soliden najemnik« st. 16598.

Likarico

za novo perilo, sprejemem. Ponudbe v upravo »Slovenec« pod značko »Prati in likarice« st. 16592.

(Pohištvo)

Moderne kauče
dobite že od 100 din naprej pri Severju, Gregorčičeva 17 c.

Kupimo

Zajee

fazane, jerebice in ključance - kupujem vsako množino in dobro plačam. Anton Repuš, kuoprodaja rib in divjačine, Zagreb, Tkalcčeva ulica 32

Vsakovrstno

zlato kupuje
po najvišjih cenah
ČERNE, juvelir, Ljubljana
Wolfova ulica št. 3

Prodamo

Štajerska jabolka

sortirana, najboljših vrst, ima v zalogi po dnevnih cenah Kmetijska družba v Ljubljani, Novi trg 3.

Prvovrstni trboveljski premog

brez prahu
koks, suha drva
audi

I. Pogačnik
Borščičeva 5. Telefon 20-59

Deteljni odpadki

zmleli, so najboljšo močno krmilo za govedo, 100 kg 90 din. Tudi fižolove odpadke nudimo po 90 din. Sever in Komp., Ljubljana, (I)

KOLESA

najnovejši letošnji modeli v največji izbiri naprodaj po neverjetno nizkih cenah

Nova trgovina
Ljubljana - Tržaška cesta 36
(nasproti Gospodarske zveze)

KAPPEL

pisalni stroji
najodličnejše kakovosti najugodnejše pri
KLEINDIENST & POSCH
Maribor
Aleksandrova cesta 44.

KUPUJTE PRI NAŠIH INSERENTIH!

Damske plašče za jesen in zimo, kakor tudi vse vrste blaga za plašče in kostume nudi trdka
F. I. GORIČAR
Ljubljana, Sv. Petra c. 29
Plašče in kostume izdelujemo tudi po meri. Izdelava in kroji prvovrstno.

Dražba lesa

Začasna državna uprava razlaščenih gozdov v Ljubljani, Cesta 29. oktobra 24./I. prodaja na javni dražbi dne 10. novembra 1938 ob 12. uri pri okrajnem glavarstvu v Dravogradu:
2630 m³ izdelane smrekove hlodovine,
137 m³ izdelane mecesnove hlodovine,
260 m³ izdelane borove hlodovine,
z območja šumske uprave v Črni pri Prevaljah.
Pojasnila, pogoji in tiskovine so na razpolago pri gornjih upravah.

Zahvala

Za vse dokaze sočustvovanja in ljubezni ob smrti našega dobrega soproga in očeta, gospoda

Janeza Valentinčiča

izrekamo tem potom svojo najiskrenejšo zahvalo. Prav posebno zahvalo g. ravnatelju Čehu za krasen venec in spremstvo, Jugoslovanski tiskarni in končno vsem onim, ki so ga spremili na njegovi poslednji poti.
Ljubljana, 21. oktobra 1938.

Žalujoči ostali.

+

Vsem znancem in prijateljem naznanjamo žalostno vest, da je nenadoma umrl naš ljubi sin, brat, svak in stric, gospod

Anton Jenko

tapetnik in ličar pri poštni garazi

Pogreb dragega pokojnika bo v petek, dne 21. oktobra 1938, ob 4 popoldne iz mrtvaške veže spl. bolnišnice na pokopališče na Viču.
Ljubljana, 20. oktobra 1938

Žalujoči oče in ostali

Kako praktično in udobno se lahko počuti gost v Ljubljani!

Ali imaš dom? Potnik, ki prideš v Ljubljano, ali imaš že svoje stanovanje, ki je kakor dom?

Mesto in hotelski obrati se trudijo, da čim dalj časa obdržijo obiskovalca z dežele, iz okolice in tujine. Hočejo, da se počuti kot doma. To je bistvo hotelskih naporov v mestu. Tega načela si je svest tudi hotel Metropol v Ljubljani. Z žilavo vztrajnostjo je dosegel njegov lastnik (gospod Miklič), da je zgradil na najprikladnejšem mestu sodobno, za Ljubljano prav ponosno, večnadstropno in obširno hotelsko palačo, ki naj za mnogo let naprej zabriše prav opuščenih hotelskih obratov v Ljubljani, kot Bavarskega dvora, Gražarjevega, Maličevega hotela i. dr.

Potrebe po večjem hotelu občuti Ljubljana zlasti ob večjih prireditvah. Takrat se obračajo prireditelji na zasebnike, da pomagajo rešiti obupno pomanjkanje prenočišč. Pristni Ljubljančani doma niti ne morejo prav oceniti hotelske udobnosti, šele če primerjajo hotele drugod, se jim lahko razgrne prava slika, kako praktično in udobno se lahko počuti gost v Ljubljani.

Živahna tujska sezona letošnjega leta se je podela. Zdaj bi bila po mnenju hotelske uprave najlepša prilika, da si ogleda vso notranjščino hotela »Metropol« tudi tisti, ki se sicer ne zanima in ne vpozna v bežnost prenočevanja izven doma. Hotel »Metropol« vljudno vabi ljubljansko in ostalo cenjeno občinstvo, da si blagovoli ogledati prednosti modernog urejenega in z vso udobnostjo opremljenega hotela »Metropol« in obširnih lokalov, soban in prostorov, ki vsi razodevajo pristno in priključljivo domačnost, 150 sob, 32 kopalnic, topla in mrzla voda, centralna kurjava, signalna prožila, praktična razporeditev, vse to mora opazovalca osupniti in prikleniti.

Pridite in utrdite se v prepričanju, da je Ljubljana s hotelom »Metropol« res mnogo, mnogo pridobila.

Šivane odeje

odeje iz ovčje volne, zimnate madrace, madrace z ovčjo volno, afrik madrace, tepihe (preproge), kokesove tekače, otomane, kauče
kupite najceneje pri izdelovalcu

E. Zelenka

Maribor,
Ulica 10. oktobra št. 5

Stanovanja

ODDAJO:

Štirisobno stanovanje v I. nadstropju, in trisobno v manjardi, ves na najmodernejši komfort, s centralno kurjavo, oddamo v novi stavbi Goričar na Sv. Petra cesti 29. (C)

SOBE

Dekle išče sobo za dva meseca pri dobri družini proti plačilu. Naslov v upravi »Slovenec« pod št. 16598. (S)

Podružnica „SLOVENCA“ je na Miklošičevi cesti št. 5

VSEMOGOČNI

JE POKLICAL K SEBI PO PLAČILO GOSPODA

FRANČIŠKA KS. PAVLINA

ŽUPNIKA V POKOJU

PREVIDEN S SV. ZAKRAMENTI JE UMRL V CETRTEK, DNE 20. OKTOBRA OB POL 3. URI ZJUTRAJ. POGREB BLAGEGA POKOJNIKA BO V SOBOTO,

DNE 22. OKTOBRA OB 10. URI V IHANU.

SESTRE SV. KRIŽA
MALA LOKA PRI IHANU
P. DOMZALE

Naznanjamo žalostno vest, da je umrl naš ljubljani sin, brat in svak, gospod

Franc Palovšnik

trgovski poslovodja

Pogreb dragega pokojnika bo v petek, dne 21. oktobra ob 2. uri popoldne izpred mrliške veže splošne bolnišnice na pokopališče v Dravljah.

Ljubljana, Kranj, dne 20. oktobra 1938.

Žalujoči ostali

Vsem sorodnikom, duhovnim sobratom, prijateljem in znancem sporočamo žalostno vest, da je v četrtek ob 8. po dolgem in mučnem trpljenju izdihnil svojo blago dušo naš brat, stric, svak, čast. gospod

PETER KOPRIVEC

župnik v pok. na Brezjah

v starosti 65 let, svak dan v sv. obhajilu združen z Bogom. Njemu je zvesto služil. On mu bo bogal plačnik. Pogreb s sv. mašo bo v soboto, 22. oktobra ob 10 dop. iz samostanske dvorane na Brezjah. Dragega pokojnika priporočamo v molitev in blag spomin!

Brezje, Radovljica, Školja Loka, 20. oktobra 1938.

Fatur Jakob, dekan za duhovščino.

Antonija Koprivec, Katarina por. Hašner, sestre
za sorodstvo.

Brez posebnega obvestila.

Politi neizmerne žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem tužno vest, da je naš iskrenoljubljeni soprog, oz. oče, stari oče in stric

Karl Kautzner

postajenačelnik državnih železnic v pokoju

v četrtek, dne 20. oktobra 1938 ob 12.30 po dolgi mučni bolezni v 69. letu svoje dobe izdihnil svojo blago dušo.

Pogreb blagopokojnika bo v soboto, dne 22. oktobra 1938 ob 15.30 iz mestne mrtvašnice na franciskansko pokopališče.

Sv. maša zadušnica se bo darovala v ponedeljek, dne 24. oktobra 1938 ob 8.30 v franciskanski župni cerkvi.

V Kočakih, Mariboru, dne 20. oktobra 1938.

Roza roj. Vošnjak, soproga

Edvard, Josip, Bruno, sinovi; Mari, Mici, Stefi, sinahe
ter vsi ostali sorodniki.